

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Renvnciatione. Titvlvs VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

perinet, consuevit interdum suæ confirmationis celeritate, præferens cupiditatem propriam iuri, & inordinatum affectum etiam æquitati, competitorum aliquando, ubi alius, vel eos, qui se volunt opponere, quando electus est unicus, supplantare: dum nullis vocatis, & non discussio negotio per repentinam confirmationem cito (contra doctrinam Apostoli ^a) imponere manus electo. Nos volentes huic morbo & fraudibus obviare, præsentis constitutione sancimus, confirmationes tales viribus omnino carere, ipsasque decernimus irritas & inanes. Vocationem autem huiusmodi nominatum ubi est coelectus, vel apparet oppositor ^b; alias generaliter in ecclesia, in qua electio facta est, ut si qui sint, qui se velint opponere, compareant assignato peremptorio termino competenti, faciendam esse censemus. Quæ etiam si electio in concordia celebrata fuerit, volumus observari.

DE RENUNCIATIONE.
TITVLVS VII.
CAP. I.

Romanus Pontifex potest libere papatus renunciare. h. d. secundum Zen.

Bonifacius VIII.

Quoniam e aliqui curiosi disceptantes de iis, quæ non multum expediunt, & plura sapere, quam oporteat (contra doctrinam Apostoli) temere appetentes, in dubitationem sollicitam, an Rom. Pont. (maximè cum se insufficientem agnoscat ad regendam universalem ecclesiam, & summi pontificatus onera supportanda) renunciare valeat papatus, ejusque oneri & honori, deducere minus providè videbantur. Celestinus Papa quintus prædecessor noster [dum ejusdem ecclesie regimini præsidebat] volens super hoc hæsitacionis cuiuslibet materiam amputare: deliberatione habita cum suis fratribus ecclesie Romanæ Cardinalibus [de quorum numero tunc eramus] ^d de nostro & ipsorum omnium concordia consilio, & assensu auctoritate Apostolica statuit & decrevit, Romanum Pontificem posse liberè resignare. Nos igitur, ne statutum huiusmodi per temporis cursum oblivioni dari, aut dubitationem eandem in recidivam disceptationem ulterius deduci contingat, ipsum inter constitutiones alias ad perpetuam rei memoriam de fratrum nostrorum consilio duximus redigendum.

CAP. II.

Si in fraudem expectanti primam vacaturam, cum in proximo credetur pinguis vacare, renunciet aliquis tunc, quam habebat: non tenetur expectanti illam recipere, imò illa dimissa expectanti aliam sine fraude vacantem. Et si illi renuncians illa pinguis postea conferatur, hoc ipso probata sit fraus, & carebit utraq.

Idem.

Si te præbendam e vel dignitatem, in aliqua ecclesia proximo vacaturam auctoritate Apostolica expectante, aliquis præbendam seu dignitatem tenuem obtinens in eadem, fraudulenter ei renunciet, ut illa primo sic vacante præcludatur tibi via per consequens ad obtinendum præbendam vel dignitatem aliam pinguiorem, quæ per mortem alicujus vel alias in ipsa ecclesia creditur versimiliter in proximo vacatura, per renunciationem huiusmodi (dummodo de præmissa

a 1. Tim. 5. b Vid. Innoc. c. inter quatuor. de major. & obed. de B. l. f. C. de iur. delib. c Vid. Ludovicum Gomefium in regula cancellaria, de infirmis resignantibus. Paul. ad Roman. cap. 12. d Vide l. ius senat. C. de dig. l. 12. e Hædit gratia qua dicuntur expectantia, sive ad vacaturam, omnino sublata sunt per concilium Trid. sess. 14. de reform. c. 10.

fraude appareat, saltem per aliquas probabiles conjecturas, ut quia dictæ renunciationis tempore is, qui præbendam vel dignitatem pinguiorem habebat, infirmitate gravi detinebatur: vel aliquid aliud imminere, propter quod illius præbenda seu dignitas vacare in proximo probabiliter credebatur) nullum tibi volumus obstatulum interponi, quo minus (præbenda vel dignitate prædicta sic fraudulenter renunciata omnia) possis dictam pinguiorem cum eam vel aliam, si prius ipsam vacare contigerit, auctoritate præfata liberè petere, veluti tibi debitam, & habere.

Ceterum si prædicto renuncianti huiusmodi præbenda vel dignitas pinguior forsitan conferatur: eo ipso dicta fraus intelligatur esse probata, & idem renuncians habita omnino careat & ambita.

DE SUPPLENDA NEGLIGENTIA
PRÆLATORUM.
TITVLVS VIII.
CAP. I.

Invisibile suffraganeum excommunicati, ad metropolitanum non devolvitur. Ioan. Andr.

Innocentius III.

Romana ecclesia: & infra. Edictum verò per Remensem provinciam publicatum, ut à subditis Episcoporum ipsius provincie pro audiendis & terminandis eorum causis liberè ad Remensem curiam accedatur, penitus revocatus. Quia etiam si tenerentur iidem Episcopi pro suis culpis vinculo excommunicationis adstricti, non tamen ex culpis ipsis (cum id non inveniatur à iure concessum) ad Remensem Archiepiscopum jurisdictione devolveretur eorum. Sed alia forte pro illis pœna ipsis canonica posset infligi.

CAP. II.

Si ille, qui præf. est negligens & remissus, debet superior illi dare idoneum coadjutorem. h. d. Ioan. Andr.

Idem baronibus & comitibus regni Portugallie.

Portugallia.

Grandi non immeritò: & infra. Mandamus, quatenus dilectum filium nobilem virum comitem Bolon. præfati Regis Portugallie fratrem, de devotione, probitate ac circumspectione multipliciter commendatum, qui eidem Regi (si absque legitimo decederet filio) iure regni succederet: quique examinatæ dilectionis affectu, quo vos & prædictum regnum prosequitur, magnanimitate ac potentia sibi plurimum suffragantibus, regnum ipsum maturius reformaturus firma credulitate speratur: præsertim cum ad curam & administrationem generalem, & liberam regni ejusdem, tam ^b pro sapientia Regis, quam ipsius regni utilitate si providè attendatur, ac ad defensionem ecclesiarum, monasteriorum, aliorumque piorum locorum regni præfati, & personarum ecclesiasticarum, tam religiosarum, quam secularium, nec non viduarum, orphanorum, & cæterorum ibidem degentium, ac deperditorum inibi recuperationem salubriter (ut in Domino confidimus) sit assumptus, cum ad vos accesserit (fidelitate, homagio, juramento, seu pacto, si aliquibus forte præfato Regi, vel cuiunque alii personæ tenemini, aut etiam ipsius Regis prohibitione: dummodo personam ejus, & vitam, ac legitimi sui filii, si aliquem ipsum habere contingerit, fideliter conservetis, debitum eis exhibentes honorem: nequaquam obstantibus) in civitatibus,

a Huc spectant tradita per Ioan. Andr. in c. novit. & per Ectin. in cap. pastoralu. extra de offic. lega. b al. ita: non minus pro sapientia Regis, quam, &c. al. ita: tam pro spe dicti Regis, quam, &c.